

El nivell C de català

J. Macià; A.M. Muñoz;
J. Marcet; P. Mingarro; G. Verdés;
M.H. Vergés,
Com dominar el nivell C,
Editorial Teide,
Barcelona 2012.

Recentment ha estat publicat el llibre de text *Com dominar el nivell C*, obra conjunta de sis professionals de la llengua amb una dilatada experiència docent.

És un llibre, de 390 pàgines, pensat com un ajut per a superar les diferents proves del nivell C de la Direcció General de Política Lingüística (DGPL), no sols les escrites, de gramàtica i d'expressió o de comprensió textual,

sinó també la prova oral. Es tracta d'un manual que dedica tot un apartat a l'expressió oral (complementat amb un vídeo penjat al web de l'editorial). I tot plegat des d'una perspectiva eminentment pràctica. Com diu la nota introductòria, nivell C és la denominació popular per a designar el certificat que atorga la DGPL i correspon al C1 del Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües, elaborat pel Consell d'Europa.

L'enfocament donat a la gramàtica respon a la realitat d'ús de la llengua avui, defugint un cert academicisme en l'ensenyament-aprenentatge de l'idioma. El manual cerca d'agrupar els diferents recursos expressius segons el contingut que es vol transmetre (idea de quantitat, de temps, de lloc, etc.), sense separar-los per raó de la seva categorització gramatical. Així mira de respondre a les necessitats reals de la gent.

En cada lliçó es combinen aspectes teòrics i exercicis pràctics (aquests darrers, sota l'epígraf de «Posem fil a l'agulla»), acompanyats de quadres, esquemes i il·lustracions. Igualment, en cada lliçó hi ha un dibuix (al capdavant, a la dreta) que representa una frase feta que el discent ha d'endevinar: la primera és, precisament, «posar fil a l'agulla» (i en vénen, següi-

dament, més d'una cinquantena; encara que alguna no sigui fàcil d'endevinar, creiem que es tracta d'una manera ben enginyosa d'anar aprenent expressions de la fraseologia popular; n'hi ha una, d'aquestes frases, que poquíssims repertoris de modismes recullen: «anar amb una ala arrossegant» = anar malament de salut); a la darrera pàgina del manual hi ha les solucions de cada dibuix-endevinalla.

I ara que parlem del concepte *frase feta*, fem notar que el DIEC2 s'hi refereix així: «a) Expressió d'ús corrent en la llengua. b) Frase que presenta un alt grau de fixació, el significat de la qual no pot ésser deduït del significat dels seus components.» D'on deduïm que potser no és prou precís de fer correspondre aquest concepte de *frase feta* al de *locució verbal*, com fan els autors d'aquest manual que ressenyem (pp. 43 i 211). Per un costat i en sentit ampli, els refranys i totes les locucions —no únicament les verbals— poden ser frases fetes, i per un altre i en sentit restringit, es fa servir el concepte de *frase feta* precisament per a designar les frases que no són ni refranys ni locucions verbals o adverbials (p.e., *a bodes em convides*). De cara a afinar aquest concepte és molt recomanable l'article d'Albert Jané «La fraseologia popular», dins LLENGUA NACIONAL,

III trimestre del 2009, núm. 68, pp. 19-22.

Cal dir que *Com dominar el nivell C* és un llibre que tracta molts temes, agradable a la vista, que fa de bon llegir i de bon estudiar.

Posats a fixar-nos en alguns detalls de redacció, anotem un parell de casos a millorar en una altra edició: «... tenim paraules agudes, si la vocal tònica (o forta) recau en l'última síl·laba (*pantalons*)...» (p. 16), per «... tenim paraules agudes, si la vocal tònica (o forta) és (o s'escau, o va) en l'última síl·laba (*pantalons*)...»; «En la unitat anterior has vist com donem directament una ordre o una prohibició (recorrent a l'imperatiu i al subjuntiu, respectivament)» (p. 58), per «En la unitat anterior has vist com expressem directament una ordre o una prohibició (recorrent a l'imperatiu i al subjuntiu, respectivament)». Sens dubte, també fóra desitjable unificar al llarg de tot el llibre —d'acord amb la normativa fabriana— l'ús de *per i per a* davant d'infiniu.

En resum, *Com dominar el nivell C* és un llibre de text que confiem que farà un bon servei als usuaris. ♦

CARLES RIERA

L'Albertí il·lustrat

Santiago Albertí,
Diccionari de la llengua catalana il·lustrat,
Albertí editor,
Barcelona 2012.

Què era la «Coronela», o qui va compondre l'òpera «La favola d'Orfeo», o fins a quants violoncel·lors pot arribar a tenir una orquestra, o si la xirimoia té llavors, són qüestions que en principi no t'esperes d'un diccionari de la llengua il·lustrat. Sovint els gràfics aportats són sumaris i cal recórrer a l'extens diccionari enciclopèdic o, ras i curt, segle XXI, a internet. Aquest no és el cas. En un mateix volum es combina, actualitzada, la valuosa tasca lexicogràfica de Santiago Albertí (1930-1996) amb el suport de vuitanta-sis làmines temàtiques, perfectament detallades i ben visuals, tot i ser, només, en blanc i negre (els exemples inicials, triats a l'atzar, correspo-

nien a «coronela», «òperes», «orquestra» o «fruites»).

Pràctic i de consulta fàcil, aquest diccionari s'adreça inicialment a l'ensenyament (sigui quina sigui la reforma que se'n faci; a raó de dues cada deu anys...), però és ampliable a altres sectors, amb un rigor i una claredat que a vegades es troba a faltar en diccionaris molt més «canònics». A tall d'exemple, deixa ben resoltes les definicions de «xampany» i «cava», contràriament a les proposades pel diccionari normatiu (IEC), que hi passa de puntetes (no específica mínimament per què en ben pocs anys hem deixat de dir «xampany» canviant-ho per «cava»). Per acabar, anotarem només un petit error, atribuïble, segur, als impagables follets de

la impremta (avui informàtics). En la làmina corresponent a «vaixella», a la tassa de te se li ha escapat un pervers accent obert... o és una altra insídia del senyor Wert per anar espanyolitzant els nostres estudiants? ♦

VÍCTOR PALLÀS